

Verslag concept

Statencommissie Economie, Financiën en Bestuur

Datum	:	31 oktober 2022
Commissievoorzitter (plv.)	:	Statenlid F. Zoon
Commissiegriffier	:	Dhr. K. Konings
Telefoonnummer/e-mail	:	zwartm@noord-holland.nl

Aanwezig:		
	Commissievoorzitter	Statenlid F. Zoon
	Commissiegriffier	dhr. K. Konings
5	Leden van de commissie	Statenlid J. Dulfer
	GL	
	VVD	mw. M. van Meerten, dhr. N. Roosendaal
	D66	mw. A. Kapitein, dhr. E. Kanik
	PvdA	dhr. J. Carton, dhr. T. Wagelaar
	PVV	mw. I. Bezaan
10	SP	mw. R. Alberts, mw. A. de Groot
	CDA	dhr. D. Heijnen, mw. C. Kuiper
	JA21	dhr. G. Hartog, dhr. G. Kohler
	PvdD	Statenlid Kostic, Statenlid Hollebeek
	50plus	mw. W. van Soest
15	ChristenUnie	dhr. M. Klein
	DENK	dhr. E. Mangal
	College van GS	dhr. Van Dijk, mw. Zaal, mw. Kocken, dhr. Olthof
20	Afwezig	–
	Notulist	Notuleerservice Rotterdam/mw. D. Muda
25		

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering en moties- en toezeggingenlijsten
- 30 2.a Vooruitblik komende vergadering(en) aan de hand van de Strategische Agenda en vaststelling Strategische Agenda
3. Inspreekhalfuur over onderwerpen die niet op de agenda staan maar wel tot de portefeuille van de commissie horen

- 35 4. A-agenda Financiën, Cultuur en Erfgoed, Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Kocken)
- 4.a Financiën: Begroting 2023 (A-agenda alle commissies)
- 4.a.1 Financiën: Memorie van antwoord begroting 2023 (A-Agenda alle commissies)
- 40 5. Rondvraag portefeuille dhr. Van Dijk en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa (naast de rondvraagpunten kunt u hier ook korte vragen over de tot de portefeuille van dhr. Van Dijk behorende punten uit de C-agenda stellen)
6. B-agenda MRA (portefeuille Olthof)
- 6.a Voorbespreking AV vergadering MRA 18 november 2022
- 45 7. B-agenda Financiën, Cultuur en Erfgoed, Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Kocken)
- 7.a Voortgang en vervolg van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds (B-agenda)
8. Rondvraag portefeuille gedeputeerde Stigter en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa (naast de rondvraagpunten kunt u hier ook korte vragen over de tot de portefeuille van gedeputeerde Stigter behorende punten uit de C-agenda stellen)
- 50 9. Rondvraag portefeuille mw. Zaal en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa (naast de rondvraagpunten kunt u hier ook korte vragen over de tot de portefeuille van mw. Zaal behorende punten uit de C-agenda stellen)
10. B-agenda Financiën, Cultuur en Erfgoed, Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Kocken)
- 55 10.a Cultuur: Uitvoeringsprogramma Hollandse Waterlinies Noord-Holland 2022 – 2025 (B-agenda EFB 31-10-22)
11. Rondvraag portefeuille gedeputeerde Kocken en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa (naast de rondvraagpunten kunt u hier ook korte vragen over de tot de portefeuille van gedeputeerde Kocken behorende punten uit de C-agenda stellen)
- 60 12. Sluiting
13. C-agenda Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk Toezicht en Europa (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Zaal)
- 13.a Bestuur: Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap (MVOI) 2022–
- 65 2025 (C-agenda EFB 31-10-2022)
- 13.b Bestuur: Aangaan nieuwe samenwerkingsovereenkomst Amsterdam Smart City (C-agenda EFB 31-10-22)
- 13.c Economie: Voortgang verduurzaming bedrijventerreinen (C-agenda RWK 24-10-22 / C-agenda EFB 31-10-22)
- 70 13.d Economie: Economisch Forum, Manifest Provinciale Statenverkiezingen (C-agenda EFB 31-10-2022)
- 13.e Economie: Ondertekening Samenwerkingsconvenant Kansen voor West 2021 – 2027 (C-agenda EFB 31-10-22)
14. C-agenda Algemeen
- 75 14.b MRA: Definitieve Meerjarenbegroting 2021–2024 Metropoolregio Amsterdam (C-agenda EFB 31-10-22)
- 14.c MRA: Editie 63 – 'MRA Raads- en Statenleden Bericht' (maandelijks) – 27 september 2022 (C-agenda algemeen)
- 14.d MRA: Luchtvaart (Schiphol) / MRA: Connectiviteit MRA in kaart (Schiphol) (C-agenda M&B –trekkende commissie– en EFB 31-10-2022)
- 80 14.e MRA: Brief uitvoering MRA agenda (C-agenda EFB 31-10-2022)

Pagina 3

- 14.f Energie: Cluster Energie Strategie 2.0 Noordzeekanaalgebied (CES NZKG) 2022 (C-agenda NLG, RWK, M&B en EFB)
- 85 15. C-agenda Financiën, Cultuur en Erfgoed, Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Kocken)
- 15.a Financiën: Brief van de minister van VWS aan de voorzitter van de Tweede Kamer over voortgang Pallas (C-agenda EFB 31-10-22)
- 15.b Financiën: Motie vreemd – geef de Regenbooggemeentes zekerheid over de regenbooggelden (C-agenda EFB 31-10-2022)
- 90 15.c Auditopvolging peildatum 1 september 2022 (C-agenda EFB en M&B 31-10-22 en NLG en RWK 24-10-2022)
- 15.d Cultuur: Toekomst agenda vitale buitenplaatsen (C-agenda EFB 31-10-2022)
16. C-agenda IPO, ICT en Data en Subsidies algemeen (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Stigter)
- 95 16.a Data: GS-onderzoek informatiebeveiliging/BIO (C-agenda EFB 31-10-22)

Agenda

100 1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de commissievergadering om 13.15 uur en heet alle aanwezigen welkom, zowel in de Statenzaal als via Teams. Het quorum is aanwezig. Er zijn geen afmeldingen ontvangen en er hebben zich twee sprekers aangemeld.

105 2. Vaststelling van de agenda, verslag van de vorige vergadering en moties- en toezeggingenlijsten

De **voorzitter** constateert dat er geen opmerkingen zijn ontvangen over het verslag en dat de agenda, het verslag van de vergadering van 29 sept 2022, de lijst van moties en toezeggingen en de strategische agenda ongewijzigd worden vastgesteld. Dhr. **Hartog** (JA21) heeft echter
110 wel degelijk een opmerking over het verslag gedeeld met de griffier en hij vraagt of het college nog even wil kijken naar de toezeggingen op pagina 11, 13 en 14, de voordracht laatste begrotingswijziging 2021 en de begrotingswijziging 2022, omdat die volgens hem nog open staan. **De voorzitter zal ernaar kijken.**

115 2.a. Vooruitblik komende vergadering(en) aan de hand van de Strategische Agenda en vaststelling Strategische Agenda

De **voorzitter** deelt mee dat voor volgende vergadering op 5 december 2022 geagendeerd staan de voordracht laatste begrotingswijziging en de voordracht nazorg stortplaatsen.

120 3. Inspreekhalftuur over onderwerpen die niet op de agenda staan maar wel tot de portefeuille van de commissie behoren

De **voorzitter** meldt dat zich twee sprekers aangemeld hebben: mw. Kaper namens de ChristenUnie Wijdmeren en dhr. Van der Kloet namens Vereniging Dorpsbelangen Wijdmeren. Zij spreken beiden in over motie 1472022 over recreatie voor mensen met een
125 smalle portemonnee.

Mw. **Kaper** (fractievoorzitter ChristenUnie Wijdmeren) stelt aan de orde dat ontwikkelaar Dutchen Group verschillende jachthavens in Loosdrecht verandert in luxe recreatieparken en dat de manier waarop de huidige woonarkbewoners daarvoor moeten wijken, schandelijk is.

- 130 De ruimtelijke kaders lijken weinig invloed te hebben, terwijl het behoud van een divers en betaalbaar recreatieaanbod van groot belang is. De SP en de ChristenUnie hebben de discussie geopend over deze ongewenste ontwikkelingen en in de Tweede Kamer is een motie aangenomen die huurders een betere bescherming moet bieden. Dutchen Group heeft echter heel slim de huur tijdig eenzijdig opgezegd. Gedeputeerde Zaal is recent in een motie van de
- 135 SP opgeroepen om in gesprek te gaan met gemeenten over aanpassing van beleid. ChristenUnie Wijdmeren hoopt dat de gedeputeerde Wijdmeren op korte termijn zal bezoeken. De raad heeft unaniem een motie aangenomen over een programma Recreatie en Toerisme 2040, maar vraagt daarnaast de provincie om meer regie te nemen. Spreekster geeft de volgende drie vragen mee ter overweging:
- 140 1. Door welke bestuurlijke instrumenten of middelen, bestaand of nieuw, kunnen gemeenten meer grip krijgen op ongewenste herontwikkelingen?
2. Kunnen wij de bestuurlijke krachten bundelen in een gezamenlijk plan van aanpak, zoals bij het Masterplan Wonen is gebeurd?
3. Kan de provincie in samenwerking met gemeenten en regio's eisen stellen aan
- 145 ontwikkelaars op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen, zodat een rechtvaardige behandeling van huidige huurders onderdeel wordt van de planontwikkeling?
- Mw. **Alberts** (SP) vraagt of mw. Kaper iets meer kan vertellen over die ongewenste ontwikkelingen. Mw. **Kaper** (fractievoorzitter ChristenUnie Wijdmeren) antwoordt dat de
- 150 woonarkbewoners van jachthaven De Otter weg moeten, omdat daar een park komt in het luxe segment. Mw. **Alberts** (SP) vraagt of daar een bestemmingsplanwijziging voor nodig is. Mw. **Kaper** (fractievoorzitter ChristenUnie Wijdmeren) denkt van niet, omdat de bestemming recreatie blijft. De ChristenUnie is geen tegenstander van mooie recreatieparken, maar wel van de manier waarop met de huidige bewoners wordt omgegaan. Statenlid **Dulfer** (GL) vraagt
- 155 of deze ontwikkelingen consequenties hebben voor de voor Loosdrecht specifieke waterrecreatie. Mw. **Kaper** (fractievoorzitter ChristenUnie Wijdmeren) antwoordt dat de Loosdrechtse Plassen de kraamkamer zijn van de zeilsport en dat de ChristenUnie zich zorgen maakt over de toegang tot de plassen en de zeilverenigingen. Mw. **Kuiper** (CDA) vraagt of langs civiele weg geprobeerd is om dit tegen te gaan. Mw. **Kaper** (fractievoorzitter
- 160 ChristenUnie Wijdmeren) zegt nogmaals dat de ontwikkelaar heel handig de contracten heeft opgezegd voor de ingang van de nieuwe wet. De bewoners kunnen naar de rechter, maar hun zaak is niet sterk, omdat zij plekken huren per jaar. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) begrijpt dat de gemeente de hulp van de provincie inroept, maar ook de provincie heeft heel weinig mogelijkheden. Hij vindt de suggestie om samen te werken interessant en vraagt wat de
- 165 toegevoegde waarde daarvan zou kunnen zijn. Mw. **Kaper** (fractievoorzitter ChristenUnie Wijdmeren) vindt ten eerste dat recreatiegebieden voor alle inwoners toegankelijk moeten blijven en zou graag zien dat de provincie gemeenten, net als bij woningbouw, meegeeft dat zij dit moeten waarborgen. Ten tweede zou zij eisen willen stellen aan projectontwikkelaars en dat is natuurlijk ook een oproep aan de Tweede Kamer om wetgeving op dat punt aan te
- 170 scherpen. Tot slot zou zij graag zien dat de provincie het signaal afgeeft dat ondernemers en investeerders maatschappelijke verantwoord horen om te gaan met de inwoners. Dhr. **Roosendaal** (VVD) denkt dat de gemeente wel zelf iets kan doen voor de zeilsport, bijvoorbeeld in de vorm van een gemeentelijke sportfaciliteit. Hij vraagt of ook het particulier bezit van zeilbootjes hierdoor onder druk komt te staan. Mw. **Kaper** (fractievoorzitter
- 175 ChristenUnie Wijdmeren) verwacht dat dat in de toekomst zal gebeuren, omdat zij de ervaring heeft dat dit soort bedrijven niet snel tevreden is en het niet zal laten bij enkele jachthavens. Zij wil voorkomen dat straks alleen vermogende mensen nog in Loosdrecht

terecht kunnen. Mw. **Bezaan** (PVV) vraagt hoe groot de oppervlakte van De Otter is. Mw. **Kaper** (fractievoorzitter ChristenUnie Wijdmeren) weet dat niet. De raad heeft het plan nog niet
180 gezien. Mw. **Bezaan** (PVV) wil weten om hoeveel hectares het gaat. Mw. **Kaper** (fractievoorzitter ChristenUnie Wijdmeren) weet dat niet, maar dhr. De Kloet wellicht wel. Statenlid **Kostiç** (PvdD) vraagt of de ChristenUnie Wijdmeren gekeken heeft naar de mogelijkheden die de Omgevingswet gaat bieden. Mw. **Kaper** (fractievoorzitter ChristenUnie Wijdmeren) zal daar zeker nog even goed naar kijken.

185

De **voorzitter** bedankt mevrouw Kaper en geeft het woord aan dhr. Van der Kloet.

Dhr. **Van der Kloet** (Vereniging DorpsBelangen) sluit zich aan bij de zorgen van de ChristenUnie over de ongewenste ontwikkelingen op het terrein van recreatie en toerisme.
190 Mensen die soms al jaren een plekje huren, moeten weg alleen omwille van maximalisatie van de winst. De overheid kan zich niet bemoeien met private ontwikkelingen, maar recreëren dreigt op deze manier voorbehouden aan de rijken, terwijl gemeenten en provincie een gevarieerd en rijk aanbod willen voor iedereen, van kamperen tot luxe vakantievilla's, maar wel in de juiste verhoudingen. DorpsBelangen vraagt wat de Statenleden van deze
195 ontwikkelingen vinden, of zij bereid zijn om provinciale regelgeving op te stellen en of zij bereid zijn samen te werken met gemeenten. Deze ongewenste gang van zaken geldt zowel voor caravanparken, ligplaatsen als woonarken die een stukje grond huren. DorpsBelangen vindt dat dit onderwerp blijvende aandacht verdient, ook van de provincie. Mw. **Bezaan** (PVV) vraagt hoe groot het gebied is, waar het om gaat. Dhr. **Van der Kloet** (Vereniging
200 DorpsBelangen) antwoordt dat het de gehele gemeente Wijdmeren betreft. Hij weet niet hoeveel hectares De Otter beslaat, maar het is een volledig geoutilleerde jachthaven met recreatiewoningen en permanente bewoning in woonarken en huisjes. Loosdrecht is rijk aan jachthavens en DorpsBelangen is bang dat deze ontwikkeling verdergaat. Dhr. **Roosendaal** (VVD) denkt dat de behoefte aan recreatieareaal groeit en dat de overheid aan de voorkant
205 meer eisen zou moeten stellen. Hij vraagt of de gemeente zelf overweegt om havens/recreatieruimte uit te breiden en of zij de instrumenten heeft om aan voorkant meer eisen te stellen. Dhr. **Van der Kloet** (Vereniging DorpsBelangen) antwoordt dat de gemeente in het omgevingsplan kaders kan stellen voor recreatie en toerisme. Het ontwikkelen van nieuwe jachthavens is heel lastig, tenzij het voor de provincie bespreekbaar is, want Wijdmeren ligt
210 in een Bijzonder Provinciaal Landschap en bestaat voor 98% uit beschermd natuurgebied. Dhr. **Roosendaal** (VVD) begrijpt dat dhr. Van der Kloet Provinciale Staten oproept om te overwegen een paar procent meer ruimte beschikbaar te stellen. Dhr. **Van der Kloet** (Vereniging DorpsBelangen) zou dat een goede ontwikkeling vinden. Statenlid **Dulfer** (GL) vraagt of DorpsBelangen bang is dat de waterrecreatie in het bijzonder onder druk komt te staan en of waterrecreatie op dit moment geborgd is in het bestemmingsplan van het gebied. Dhr. **Van der Kloet** (Vereniging DorpsBelangen) antwoordt dat in een bestemmingsplan geen aantallen ligplaatsen genoemd worden en dat een eigenaar nog steeds voldoet aan het bestemmingsplan, al zou hij maar enkele ligplaatsen handhaven. Mw. **Alberts** (SP) vraagt of alle woonboten al weg zijn van de opgekochte ligplaatsen. Dhr. **Van der Kloet** (Vereniging
220 DorpsBelangen) antwoordt daarop ontkennend. Mw. **Alberts** (SP) wijst op een uitspraak van de Raad van State inzake recreatieterrein Zandevoorde bij Zandvoort. Er mag pas ontruimd worden, als er een concreet plan ligt. Als er voor De Otter nog geen concreet plan is, dan kunnen de bewoners die brief aanvechten. Langs die weg zou de raad voor die mensen in de bres kunnen springen. Zij vraagt of DorpsBelangen daartoe bereid is. Dhr. **Van der Kloet** (Vereniging DorpsBelangen) zal haar advies ter harte nemen.

De **voorzitter** bedankt de sprekers voor hun bijdrage.

- 230 4. A–Agenda Financiën, Cultuur en Erfgoed, Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Kocken)

4.a. **Financiën: Begroting 2023**

4.a.1 **Financiën: Memorie van antwoord begroting 2023**

235 De **voorzitter** geeft een inleiding. In de begroting wordt vastgelegd wat de provincie in 2023 wil bereiken, wat de provincie hiervoor gaat doen en hoeveel dit mag kosten. De agendapunten 4.a en 4.a.1. worden tegelijk behandeld. Het doel van de behandeling is het uitbrengen van een advies aan PS over onderwerpen die betrekking hebben op deze commissie.

Eerste termijn

240 Dhr. **Hartog** (JA21) vindt de behandeling van de laatste begroting in deze Statenperiode een gedenkwaardig moment. Hij herhaalt de oproep van JA21 bij de Perspectiefnota om een kerntakendiscussie te voeren. JA21 zal daarvoor bij de begrotingsbehandeling een motie indienen. JA21 vindt het bijzonder dat het college extra geld vraagt in een addendum, nog
245 voordat de begroting is vastgesteld. Daarmee heeft het addendum feitelijk de functie van een eerste begrotingswijziging. JA21 vindt behalve de dekking, de inflatie in deze stukken een groot risico. JA21 zou indexatie willen inbedden in de P&C–cyclus, omdat indexatie in de komende jaren belangrijker zal worden. JA21 pleit voor een aparte nota over indexatie en opname van dat beleid in Financiële Verordening. Zo nodig zal JA21 ook daarvoor een motie
250 indienen. Tot slot vindt JA21 ook de infrastructuur een groot risico. Spreker gaat daar inhoudelijk niet op in, maar benadrukt dat er wel geld voor beschikbaar moet zijn.

Dhr. **Heijnen** (CDA) complimenteert Gedeputeerde Staten met de heldere begroting, de vormgeving en de beleidsindicatoren. Verschillende fracties hebben technische vragen gesteld
255 over de voorbereiding van GS op de hoge inflatie. Spreker vraagt wanneer de Staten de toegezegde update kunnen verwachten, temeer omdat snel schakelen in de huidige, omstandigheden noodzakelijk is. Het CDA is tevreden over het proces in aanloop naar deze begroting en blij dat de erfcoaches een plek hebben gekregen, dat kostenbesparingen niet nodig zijn en dat de provincie kan blijven investeren in infrastructuur en cultuur. Wat het CDA
260 betreft mag de provincie ook buiten haar kerntaken actief blijven. Spreker vraagt hoe de betrokkenheid van Provinciale Staten bij het opstellen van de begroting voor de toekomst geborgd is om te voorkomen dat de provincie terugvalt op de oude systematiek. Het CDA maakt zich grote zorgen over het financiële proces bij het Masterplan Wonen. In de commissie RWK heeft gedeputeerde Loggen gezegd, dat de financiering buiten de begroting om gaat.
265 Spreker vraagt aan de gedeputeerde Financiën wat dat betekent, of er meer uitgaven zijn waarvoor dat geldt en of het realistisch dat het Masterplan nog in deze periode buiten de begroting om wordt gefinancierd.

270 Mw. **Kapitein** (D66) beperkt zich tot enkele bijzonderheden die zijn opgevallen bij het lezen van de begroting:

- De indicatoren uit de Brede Basismonitor en de uitgebreide toelichting vergroten de leesbaarheid enorm en bieden veel meer inzicht in de impact van het beleid.
- Het opkomstpercentage van 50% bij de verkiezingen is een zorgpunt voor D66.

- 275 – De stelposten voor prijsstijgingen en toekomstige tegenvallers zijn grote bedragen met een grote impact op de begroting. D66 is blij dat Gedeputeerde Staten met een aparte notitie daarover komen.
- De leges in Noord-Holland zijn niet kostendekkend en daar ligt dus nog een kans voor de komende jaren.
- 280 – Naar aanleiding van het advies van de Raad van Cultuur over de provinciale rol bij archeologie stelt D66 de volgende vragen. In het huidige archeologiebestel hebben provincies een toezichthoudende rol op gemeenten. Het is slechts procestoezicht en draagt weinig bij aan de daadwerkelijke borging van de publieke waarden. De raad adviseert om provinciale beleidscommissies in te stellen om de rol van provincies inhoudelijk te versterken. D66 merkt dat lang niet alle gemeenten de waarde zien of de
- 285 middelen hebben om archeologie op te pakken. Zij zijn wellicht gebaat bij extra ondersteuning. De raad adviseert ook de adviesstructuur vast te leggen in de Omgevingswet en dus in de Omgevingsverordening. D66 wil graag weten hoe de gedeputeerde, maar ook de andere partijen daarover denken.

290 Mw. **Bezaan** (PVV) bedankt voor de beantwoording van de technische vragen. Zij heeft nog een vervolgvraag bij vraag 44. De aanpak van diversiteit in het HRM-beleid is in 2021 en 2022 voortgezet en verder ontwikkeld. Er is jaarlijks 25.000 euro beschikbaar aan DNI-budget. De PVV vraagt of dit betekent dat in 2021 en 2022 50.000 euro is uitgegeven aan DNI-beleid.

295 Dhr. **Roosendaal** (VVD) constateert dat de Begroting 2023 een licht negatief resultaat laat zien in plaats van het verwachte positieve resultaat, maar het verstoort het evenwicht tot en met 2026 niet. Het addendum houdt rekening met wat de provincie wil bereiken in 2023 en wat het mag kosten. In de Begroting 2023 wordt rekening gehouden met kapitaalintensieve investeringen in infrastructuur, maar niet met alle onzekerheden. Dat roept de vraag op of de

300 financiële plannen solide genoeg zijn. De VVD ziet extra taken met extra kosten op de provincie afkomen, zoals een recessie en de woningbouw. De VVD stelt de volgende vragen:

- Is er voldoende inzicht in wat een aanhoudende terugval in het BBP voor de begroting en het beleid betekent in termen van extra uitgaven, zeker als daarvoor geleend moet worden en de rente blijft oplopen?
- 305 – Wat betekent een mogelijke daling van inkomsten bij de provincie en haar partners voor de realisatie van duurzaamheidsambities en hoe gaat de provincie daarmee om?

In de inleiding staat dat Noord-Holland in totaal 144.000 woningen gaat realiseren tot en met 2030, terwijl dat 183.000 woningen moeten zijn volgens de afspraken met minister De Jonge. De VVD wil weten of er extra geld nodig is voor meer plancapaciteit bij de provincie en voor

310 de toegezegde ondersteuning van gemeenten.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) bedankt voor al het werk dat verzet is. Het huishoudboekje van de provincie lijkt op orde, maar de begroting laat niet zien hoe slecht het gaat met de ecologie en het klimaat. De provincie zou een realistischer beeld moeten geven door middel van een

315 ‘groene’ begroting of jaarrekening. De PvdD vraagt de gedeputeerde om voor de komende verkiezingen te onderzoeken hoe Noord-Holland haar ecologische doelen en klimaatdoelen structureel kan borgen in de P&C-cyclus en om daarbij de experimentele klimaatbegrotingen van Breda en de provincie Utrecht als voorbeeld te nemen. De begroting laat alleen de kosten zien, maar niet de opbrengsten van de maatregelen. De PvdD vraagt de gedeputeerde om te

320 onderzoeken hoe de baten van het klimaatbeleid en het ecologisch beleid beter in beeld kunnen worden gebracht. Het RIVM en CE Delft hebben daarvoor wat tools. Zo nodig zal de

PvdD een motie indienen op dit punt. De PvdD maakt zich zorgen over de personele bezetting, gezien de grote transitie die gemaakt moeten worden, en vraagt de gedeputeerde om voor de volgende commissievergadering in een brief aan de Staten uiteen te zetten hoe zij
325 gaat zorgen voor voldoende bezetting. Tot slot gaat spreekster in op de catering van de provincie. Het college wil wel naar groener en plantaardiger, maar maakt de uitvoering onnodig ingewikkeld. Het gedrag van mensen kan het beste veranderd worden door een nieuwe norm te stellen en dat kan volgens de PvdD zelfs met het behoud van keuzevrijheid. Dat werkt als volgt. De provincie serveert bij bijeenkomsten en borrels plantaardig als
330 standaard, maar gasten kunnen van tevoren doorgeven dat zij toch liever dierlijk willen. Op deze manier wordt er veel minder verspild en wordt de opdracht voor de catering eenvoudiger. De PvdD vraagt de verantwoordelijke gedeputeerde te kijken of en hoe Noord-Holland deze werkwijze volgend jaar kan invoeren. Dhr. **Roosendaal** (VVD) vraagt of mw. Kostic zich ervan bewust is dat aan het einde van de middag alleen nog de vegankoekjes over
335 zijn. Statenlid **Kostic** (PvdD) vindt dat een mooi voorbeeld. De zuivel in de vegetarische koekjes levert zelfs een grotere milieubelasting op dan het vlees dat geserveerd wordt. Het gaat erom dat de plantaardige koekjes lekker zijn, want dan heeft niemand bezwaar. Dhr. **Mangal** (DENK) herkent een voorstel van de heer Van Lammeren (PvdD) uit Amsterdam dat DENK van harte gesteund heeft. Spreker pleit ervoor om vooral een voorbeeld te nemen aan
340 de Zuid-Aziatische keukens die overwegend vegetarisch is. Statenlid **Kostic** (PvdD) vindt dat een goede suggestie. Zij hoort de gedeputeerde terecht zeggen dat vooral gebruikgemaakt moet worden van regionale producten, maar dierlijke producten zijn hoe dan ook minder duurzaam. Dhr. **Klein** (ChristenUnie) maakt bezwaar tegen de opmerking dat dierlijke producten per definitie minder duurzaam zijn. Noord-Holland heeft heel veel
345 veenweidegebied en dat kan alleen in stand gehouden worden door er koeien op te laten grazen. Daarom is in het stikstofbeleid de 'beheercheck' ingevoerd. Hij vraagt of mw. Kostic zich daarvan rekenschap geeft. Statenlid **Kostic** (PvdD) doet dat zeker, maar haar eerdere conclusie wordt bevestigd door allerlei rapporten. Zij pleit er nogmaals voor een stap maken met behoud van keuzevrijheid. De discussie over veenweidegebieden staat hier los van. Dhr.
350 **Klein** (ChristenUnie) wijst op de publicatie "Wat ligt er op ons bord", waarin de conclusie is dat een klein percentage dierlijke producten in een klimaat-optimaal voedselsysteem past. Statenlid **Kostic** (PvdD) benadrukt dat niemand gedwongen wordt, maar dat de provincie zou moeten uitdragen dat plantaardig duurzamer is. Zij vervolgt haar betoog. In de antwoorden op vragen van de PvdD staat dat de provincie op
355 zoek gaat naar indicatoren voor een ecologische en klimaatadaptieve inrichting van bedrijventerreinen. De PvdD vraagt of Gedeputeerde Staten de eerste resultaten daarvan voor de verkiezingen aan de commissie kunnen presenteren.

Dhr. **Carton** (PvdA) begrijpt dat Gedeputeerde Staten, gezien alle onzekerheden, terughoudend zijn met nieuw beleid en nieuwe projecten. De PvdA is blij dat de Actieagenda actieve mobiliteit en de indexering van bibliotheken zijn meegenomen in het addendum. De PvdA vraagt welke rol alle onzekerheden hebben gespeeld bij de afwegingen bij het addendum en of de provincie nog steeds voldoende ruimte heeft om mogelijke tegenvallers op te vangen.

365 Statenlid **Dulfer** (GL) bedankt voor een leesbare en heldere begroting, een memorabele begroting, omdat het de laatste van deze Staten is. Daarom staat hij stil bij de resultaten die zijn geboekt op het terrein van begroten:

- De financiële hygiëne. De begroting is leesbaarder, helderder en transparanter geworden.

- 370 – De Brede Basismonitor als onderdeel van de begroting.
– De bestuurlijke vernieuwing; het betrekken van alle partijen bij het opstellen van de begroting.

GL is tevreden over de manier, waarop daarmee geëxperimenteerd is. GL is ook tevreden over het opnemen van de erfcoaches in de begroting. GL vraagt de gedeputeerde of zij de voorkeur
375 geeft aan de ‘mandjes’, een addendum of nog iets anders voor de volgende periode. Spreker vraagt zich tot slot, net als de heer Heijen af, wat de gedeputeerde zich voorstelt bij financiering buiten de begroting, bijvoorbeeld van het Masterplan Wonen.

Dhr. **Mangal** (DENK) heeft in de commissie RWK al iets gezegd over gemeenten die nieuwe
380 energiecontracten moeten afsluiten tegen veel hogere tarieven, omdat zij Russisch gas moeten afstoten. Hij vraagt of en hoe de provincie volgt of gemeenten in problemen komen, wat bijvoorbeeld de stijging van het minimumloon en de rente voor de schuldpositie van gemeenten betekenen en of de provincie daarvoor middelen opzijgezet heeft. Spreker wil ook weten welke gevolgen de kostenstijgingen voor de provincie zelf heeft, met welk
385 inflatiepercentage er wordt gerekend en of de loonstijging is meegenomen. Het addendum voor de bedrijfsvoering lijkt hem erg optimistisch en geeft volgens hem een vertekend beeld. Tot slot roept hij de provincie op om bedrijven te helpen om hun moeder-/dochterbedrijven buiten de grenzen aan te spreken op de klimaatopgaven. Dhr. **Hartog** (JA21) vraagt of dhr. Mangal pleit voor een compleet nieuw beleid en hoe hij de kosten daarvan zou willen dekken.
390 Dhr. **Mangal** (DENK) heeft daar geen antwoord op. Mw. **Kapitein** (D66) vraagt of de heer Mangal deze discussie gevoerd heeft in de commissie RWK. Dhr. **Mangal** (DENK) heeft dat niet gedaan, omdat buitenlandbeleid in de commissie EFB thuishoort. Hij vraagt hoe Gedeputeerde Staten hierover denken en of zij hiervoor budget willen vrijmaken. DENK overweegt om moties in te dienen op dit punt.

395 Mw. **De Groot** (SP) heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Richt de provincie zich op het herindelen van gemeenten, als de provinciale ondersteuning voor het verbeteren van de bestuurskracht onvoldoende blijkt te zijn?
- De aanstelling van een adviseur en projectleider scholierenparticipatie en Werkgroep
400 Participatie zijn mooi, maar de SP vindt dat de provincie veel meer zou moeten doen om de verkiezingsopkomst te bevorderen. Spreekster vraagt wat de provincie gaat doen om de opkomst te bevorderen.
- De rol van Noord-Holland in Europa. Spreekster begrijpt dat de MRA ook een lobbyist in Brussel wil hebben. Zij vraagt of die dan in het Huis van de Nederlandse Provincies komt en of daarmee het risico ontstaat van een tegengestelde belangen.
405
- Tata Steel is niet alleen een economische grootheid, maar een grote last voor het klimaat. Spreekster pleit ervoor om meer geld uit te trekken voor handhaving om als provincie niet ongeloofwaardig te worden.
- Ook al is het mooi dat afgeleefde vakantieparken opgeknapt worden, het is niet netjes dat
410 mensen daarvan op een onheuse manier de dupe worden. Spreekster vraagt of en wat de provincie daaraan kan doen.
- Er is meer recreatie dan de natuur aankan. Spreekster vraagt of de provincie meer kan handhaven op recreatie. Dhr. **Roosendaal** (VVD) vraagt of en hoe zij recreëren wil gaan beperken. De **voorzitter** stelt voor het debat te beperken tot de financiën. Mw. **De Groot**
415 (SP) antwoordt dat natuur veel geld kost, maar dat het anderzijds goed is voor de gezondheid van mensen en dat wat haar betreft daarin een goede afweging gemaakt moet worden.

- Agrosector. Nog los van de huidige energieprijzen, zou het voor een circulaire economie beter zijn als bedrijven in Noord-Holland zich in de zomer zouden richten op aardbeien, bessen, sla en boontjes en in de winter op boerenkool, rode kool en spruitjes van de koude grond. De SP zet daarom vraagtekens bij provinciale subsidies om de glastuinbouw in stand te houden.

Dhr. **Klein** (ChristenUnie) bedankt voor de begroting. De koppeling met de Monitor Brede Welvaart maakt goed duidelijk waar de provincie haar prioriteit moet leggen. De ChristenUnie is blij met het addendum en tevreden over het feit dat er niet gekort wordt op de bibliotheek, het Huis van Hilde en de mobiliteitstransitie. De procedure is misschien wat rommelig, maar het resultaat telt. De ChristenUnie pleit wel voor een betere toelichting bij wijzigingen in budget, zodat duidelijk is of het beleidswijzigingen zijn. Dat roept ook de vraag op of deze begroting een kaderstelling vanuit Provinciale Staten is of alleen een samenvatting van de financiële consequenties van het lopende beleid. Wat de ChristenUnie betreft zou de begroting die kaderstellende functie beter moeten vervullen en dat zou al kunnen beginnen met meer duidelijkheid over wel of geen beleidswijzigingen.

De **voorzitter** bedankt de commissieleden voor hun bijdragen en schorst de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing van 14.25 tot 14.30 uur.

De **voorzitter** heropent de vergadering en geeft het woord aan Gedeputeerde Staten voor beantwoording van de vragen en reacties op de bijdragen.

Gedeputeerde **Kocken** bedankt voor de complimenten en gaat vervolgens in op de vragen die zij per onderwerp bundelt:

- De kerntakendiscussie. De heer Hartog wil de kerntaken beperken, maar de heer Heijnen wil die juist verbreden. Noord-Holland beperkt zich op dit moment tot de kerntaken die voor alle provincies gelden. Provinciale Staten moet onderling de discussie aangaan over meer of minder doen. De gedeputeerde vindt eigenlijk dat jaarlijks gekeken moet worden of beleid wel of niet kan worden voortgezet. De paragraaf Risicomanagement en Weerstandsvermogen ziet er nog vertrouwenwekkend uit, dus de provincie kan op dit moment tegenvallers nog opvangen. De cijfers zijn up to date, maar dat is wel een momentopname van enige tijd geleden. En hetzelfde geldt voor de begroting. Er is rekening gehouden met inflatie en CAO's, maar ook die informatie is gedateerd. Gedeputeerde Staten proberen zo goed mogelijk vooruit te zien, maar gaan uit van de realiteit van het moment van schrijven. Daarom moeten zaken soms in begrotingswijzigingen worden aangepast.
- Of inflatie in de verordening zou moeten worden opgenomen, is al eerder besproken. De gedeputeerde heeft al toegezegd het indexatiebeleid inzichtelijk te maken. Er komt een overzicht met kosten, waarin duidelijk is welke geïndexeerd worden en waarom. Aan de hand daarvan kunnen de Staten kijken of het anders moet, maar zij moeten zich daarbij wel de financiële consequenties realiseren. In reactie op de aankondigde motie, geeft de gedeputeerde mee dat het opnemen van inflatie in de verordening de wendbaarheid van de provincie beperkt, want dan kan de provincie daar niet van afwijken, terwijl een beleidsstuk die ruimte wel biedt.

- 465 – In antwoord op de vraag over de financiering van het Masterplan Wonen benadrukt de gedeputeerde dat welk instrument er ook gekozen wordt, er altijd instemming zal worden gevraagd van Provinciale Staten. Subsidies staan op de begroting, maar deelnemingen zijn alleen in de balans te zien. In dit geval wordt nog gezocht naar het meest geëigende instrument.
- 470 – Het Masterplan Wonen. De vraag van heer Roosendaal over aantallen woningen hoort thuis in de commissie RWK. Dhr. **Roosendaal** (VVD) bedoelde te vragen of de provincie in staat is om eventuele extra verantwoordelijkheden binnen de financiële kaders op te vangen. Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat extra taken in principe financiële gevolgen hebben, maar dat dit waarschijnlijk minder geldt voor het realiseren van een groter aantal
- 475 woningen, omdat de provincie geen woningen bouwt, maar alleen plant en aanjaagt. Dhr. **Heijnen** (CDA) vraagt of de gedeputeerde het realistisch acht, dat er nog in deze Statenperiode uitvoering wordt gegeven aan de financiële kaders, als het Masterplan Wonen in dit jaar nog wordt vastgesteld. Gedeputeerde **Kocken** antwoordt daarop bevestigend. Waar het landt, is afhankelijk de gekozen instrumenten, maar er komt
- 480 waarschijnlijk nog een tweede begrotingswijziging. Voor zover de gedeputeerde weet, is het nog steeds de bedoeling dat het Masterplan Wonen in deze periode in werking treedt. Mw. **Van Soest** (50PLUS) vraagt wat meer uitleg over het opnemen op de balans of in de begroting. Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat de PM-post van het Masterplan Wonen nu nog niet in de begroting is meegenomen. Als Gedeputeerde Staten een subsidieregeling
- 485 zouden voorstellen om de woningbouw vlot te trekken, dan komen die middelen in de begroting. Als er gekozen wordt voor een ander instrument, bijvoorbeeld een fonds, dan komt de middelen op de balans. De gedeputeerde benadrukt dat het altijd voorgelegd wordt aan Provinciale Staten. Mw. **Van Soest** (50PLUS) vraagt of de Staten nog invloed hebben op de voorwaarden, waaronder het geld beschikbaar wordt gesteld. De **voorzitter**
- 490 wijst erop dat deze vraag thuishoort bij RWK. Gedeputeerde **Kocken** verwijst mw. Van Soest naar de gedeputeerde Wonen, maar zij gaat ervan uit dat Provinciale Staten nog input kunnen geven. Dhr. **Heijnen** (CDA) denkt dat de rol van de gedeputeerde Financiën misschien wel groter is als het geld in een fonds gaat. Hij vraagt hoe de gedeputeerde erbij betrokken is en of de Staten een integrale financiële paragraaf kunnen verwachten bij
- 495 het Masterplan Wonen, als dat in het Masterplan Wonen behandeld wordt. Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat er in ieder geval een collegevoorstel komt en dat de Staten een besluit nemen.
- De Partij voor de Dieren constateert dat de begroting er misschien nog wel aardig uitziet, maar dat in de realiteit alles in het rood staat. Daarom is de CO₂-monitor opgesteld die
- 500 naast de begroting staat. In de commissie RWK is al toegezegd dat het college zal kijken hoe Utrecht het doet, maar vooralsnog is ervoor gekozen de begroting financieel te houden en de CO₂-monitor ernaast te leggen. Statenlid **Kostiç** (PvdD) houdt nogmaals een pleidooi voor een ‘groene’ jaarrekening en een ‘klimaatbegroting’ en vraagt Gedeputeerde Staten om de mogelijkheden te onderzoeken, zodat het wellicht in maart 2023 met een
- 505 nieuwe coalitie besproken kan worden. Dat zou een motie schelen. Gedeputeerde **Kocken** weet niet wat er ontbreekt aan de toezegging. Zij zal er zo op terugkomen.
- De catering. De gedeputeerde constateert dat niet iedereen het voorstel van de PvdD om de norm om te draaien, een goed idee vindt. In het akkoord is geen duidelijke keuze gemaakt. Als de Staten het anders willen, dan moeten zij dat aan het college meegeven.
- 510 – Dhr. Dulfer vraagt of de voorkeur van de gedeputeerde voor de toekomst uitgaat naar het ‘mandje’ of het addendum. De gedeputeerde vindt het addendum een verbeterde versie van het ‘mandje’, omdat daarbij zowel de wensen van GS als PS integraal zijn afgewogen.

- Het college zoekt naar een manier, waarop de Staten nog invloed kunnen hebben en wellicht is er nog een derde variant nodig, waarmee het resultaat ook nog tijdig in de begroting verwerkt kan worden.
- 515
- Dhr. Klein vraagt om meer uitleg in de begroting over waarom bedragen veranderen of budgetten omhoog of omlaaggaan. De tekst wordt door heel veel verschillende mensen aangeleverd. Daar wordt zo goed mogelijk een eenheid van gemaakt en er de beleidskeuzes worden zo veel mogelijk gemotiveerd, maar niet alle stukken zijn met dezelfde insteek geschreven. Er is al veel verbeterd, maar de gedeputeerde beaamt dat er
 - 520 ruimte is voor verdere verbetering.
 - Mw. Kapitein vindt stelpost prijsstijgingen erg groot. Het college wil vooral niet te voorzichtig zijn in zijn voorzichtigheid.
 - Met betrekking tot archeologie zegt de gedeputeerde dat de provincies in IPO-verband
 - 525 aan het ministerie van OC&W hebben laten weten dat de provincies zich niet kunnen vinden in het advies. Noord-Holland heeft een Steunpunt monumenten en erfgoed. Dat werkt goed; er zijn in Noord-Holland relatief weinig missers. Volgens het steunpunt past informeren in een goede sfeer niet bij toezichthouden. Daarom hebben de provincie bij het Rijk aangegeven dat deze taak niet thuishoort bij de provincie.
 - 530 – Mw. Bezaan wil weten of er 25.000 euro per jaar is besteed aan diversiteit en inclusie. Dat is niet zo. Het budget is beschikbaar, maar het meeste wordt gedaan in het reguliere werk. Het budget is in 2021 en 2022 niet volledig benut. Er is ongeveer 10.000 euro wel besteed. De bedragen zijn te klein om in jaarrekening verantwoord te worden. Als de Staten precies willen weten hoe het zit, kunnen zij daarvoor een motie indienen.

535

Gedeputeerde **Zaal** gaat in op de volgende onderwerpen:

- Statenlid Kostić vraagt naar de verduurzaming van bedrijventerreinen. De Staten hebben al een brief ontvangen, waarin staat dat het college de focus van het beleid wil verleggen van herstructurering naar verduurzaming. De gedeputeerde kan voor de verkiezingen wel een
- 540 eerste aanzet voor de verkenning van indicatoren sturen, zodat de Staten kunnen beoordelen of de richting goed is, maar een hele duurzaamheidsmonitor redt het college niet.
- Er is een aantal vragen gesteld over de positie en bestuurskracht van gemeenten. DENK maakt zich zorgen over de energiekosten van gemeenten, maar de provincie heeft niet
- 545 van iedere gemeente de energiekosten in beeld. De raden bepalen waar de gemeenten hun middelen aan uitgeven en houden daar ook controle op. Pas als er geen sluitende begroting wordt ingediend, gaat de toezichthoudende taak van de provincie in.
- De SP vraagt of de provincie herindeling stimuleert. De provincie kan op basis van de Wet AHRI geen herindeling van bovenaf opleggen. De provincie wacht dus af, totdat
- 550 gemeenten aangeven dat zij willen herindelen. Op dit moment speelt er op dat terrein zeer weinig.
- Met betrekking tot de recreatieparken zegt de gedeputeerde het volgende. Bestemmingsplannen en huurdersbescherming lopen hier door elkaar. Het laatste kan alleen door het Rijk geregeld worden, maar het ministerie wil er voorsnog niets aan
- 555 doen. Voor het vestigen van recreatieparken in de provincie is het bestemmingsplan van de gemeente leidend. De provincie kan wel samen met gemeenten kijken of het wenselijk is om regels op te stellen in regionaal verband. De Staten krijgen nog een brief over de uitvoering van de motie. De motie heeft in Noord-Holland Noord, waar de meeste parken en campings gevestigd zijn, al geleid tot een evaluatie en herziening van de regionale

- 560 visie. De gedeputeerde zegt toe dat zij contact zal opnemen met de gemeente Wijdmeren om te kijken of er binnen de MRA regionaal ook zo iets mogelijk is.
- Handhaven op te drukke recreatie. De gedeputeerde is het eens met dhr. Roosendaal dat de provincie vooral moet zorgen voor voldoende ruimte om te recreëren, zodat de natuur niet in het gedrang komt. Of er gehandhaafd moet worden, is aan de terreinbeherende
 - 565 organisaties en Recreatie Noord-Holland. Zij hebben voldoende handhaving beschikbaar.
 - De Glastuinbouw. De provincie geeft geen subsidies voor de instandhouding van de glastuinbouw, maar wel voor de verduurzaming van de glastuinbouw. Gedeputeerde Staten willen dat blijven doen, omdat zij vinden dat de glastuinbouw een belangrijke rol kan spelen bij het op duurzame wijze telen van groente, omdat het een belangrijke
 - 570 economische sector is en omdat de provincie het consumeren van voedsel uit de regio wil stimuleren.

Commissaris Van Dijk deelt de zorgen over de opkomst bij de verkiezingen. Daarom heeft hij onlangs in het presidium een terugkoppeling gegeven van de Statenwerkgroep in het kader van de verkiezingen. De provincie is bezig met een uitgebreide informatiecampagne, ook op

575 social media. Hij heeft het voornemen om in de komende tijd een aantal malen een niet-politiek open huis te organiseren om inwoners uitleg te geven over het functioneren en het belang van de provincie als middenbestuur. Ten tweede gaat hij in op de vraag over het Huis van de Nederlands Provincies en MRA in Brussel. De CdK is voorzitter van het Huis van de

580 Nederlandse Provincies en voorstander van samenwerking die hij, waar mogelijk, zal stimuleren. Op Randstadniveau vindt al samenwerking plaats tussen gedeputeerde Zaal en haar collega's uit Rotterdam, Utrecht en Flevoland. Omdat het belang van de provincies niet altijd hetzelfde belang is als dat van gemeenten, hebben grote gemeenten als Rotterdam een eigen kantoor in Brussel.

585 De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Kocken voor een nabrander.

Gedeputeerde **Kocken** komt terug op het verzoek van Statenlid Kostić om te kijken naar de mogelijkheden van een 'groene' jaarrekening en een 'klimaatbegroting'. Zij wil op dit moment

590 geen toezegging doen, want zij weet niet wat Statenlid Kostić precies wil. Zij stelt voor dat Statenlid Kostić haar vraag op papier zet of mondeling toelicht, zodat zij er in de commissie op terug kan komen.

De **voorzitter** begrijpt haar toezegging, maar pleit er toch voor om discussies vooral in de commissie te voeren en niet erbuiten. Hij constateert dat een vraag van dhr. Mangal niet

595 beantwoord is.

Gedeputeerde **Zaal** begrijpt dat de heer Mangal zich zorgen maakt over het waterbedeffect, als klimaatambities hier veel hoger zijn dan in andere landen. Daar wordt aandacht aan

600 besteed in de Europese samenwerking en de lobby van het Rijk. Het is de bedoeling dat de Nederlandse ambities vertaald worden naar Europese schaal om een waterbedeffect te voorkomen. Dhr. **Mangal** (DENK) waardeert dat ten zeerste, maar hij wil vooral de stedenbanden, maar ook bedrijven met moeder-/dochterbedrijven elders in de wereld inzetten om klimaatmaatregelen te stimuleren. Gedeputeerde **Zaal** ziet daarin weinig

605 mogelijkheden. De provincie spreekt wel bedrijven in Noord-Holland, zoals Tata Steel, aan op vergroening, maar het is aan die bedrijven zelf om daarover te communiceren met hun aandeelhouders. De invloed van de provincie wereldwijd is wat dat betreft gering, maar de

gedeputeerde gaat er wel vanuit dat afspraken met een bedrijf in Noord-Holland worden gecommuniceerd met aandeelhouders elders in de wereld.

610

Tweede termijn

Dhr. **Hartog** (JA21) bedankt de gedeputeerde Financiën voor de toelichting. Hij vraagt of de Staten de aparte nota met betrekking tot het indexatiebeleid, nog in deze periode kunnen verwachten.

615

Dhr. **Carton** (PvdA) bedankt de gedeputeerde voor haar antwoord en de geruststelling dat het weerstandsvermogen voldoende is om tegenvallers op te vangen. Een deel van de financiële ruimte voor tegenvallers is echter inmiddels ingevuld met beleidsacties. Spreker vraagt naar de gevolgen daarvan voor de financiële wendbaarheid van de provincie.

620

De **voorzitter** geeft het woord aan Gedeputeerde Staten voor een reactie in tweede termijn.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat het college besloten had om bij de Kaderbrief nog niet alle wensen van GS en PS mee te nemen, vanwege alle onzekerheden. Het college heeft inmiddels besloten dat het verantwoord is om alsnog geld te besteden aan de voorgestelde acties. De provincie moet overal op voorbereid zijn, maar de provincie moet ook handelen. Het college vindt de noodzaak van de bibliotheken, de mobiliteit en de erfcoaches zwaarder wegen dan financiële voorzichtigheid. In de richting van dhr. Hartog zegt zij dat de Staten de nota nog in deze periode kunnen verwachten.

625

630

De **voorzitter** bedankt de gedeputeerden en de ambtenaren voor hun aanwezigheid, sluit de behandeling van de Begroting 2023 en concludeert dat die als bespreekstuk geagendeerd wordt voor Provinciale Staten.

635

5. Rondvraag portefeuille dhr. Van Dijk en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa (naast de rondvraagpunten kunt u hier ook korte vragen over de tot de portefeuille van de hr. Van Dijk behorende punten uit de C-agenda stellen)

640

De **voorzitter** deelt mee dat er geen vragen zijn gesteld, maar dat de CdK wel een mededeling wil doen.

Commissaris Van Dijk heeft eerder toegezegd nieuws over het nationaal onderzoek naar het Nederlandse slavernijverleden hier te delen. De tentoonstelling Verborgene Noord-Holland is heel goed bezocht, onder andere door leerlingen van basisscholen. Het schilderij dat de provincie heeft aangeschaft, hangt beneden. De tentoonstelling is inmiddels afgebouwd en het Laatste Brandmerk, de installatie van de binnentuin, krijgt een nieuwe plek in Amsterdam. De CdK is uitgenodigd voor een rondetafelgesprek om de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken te informeren over de activiteiten in Noord-Holland. Het kabinet heeft een regiegroep in het leven geroepen die na een terreinverkenning een onderzoeksagenda zal formuleren die richtinggevend is voor het onderzoek.

645

650

6. B-agenda MRA (portefeuille Olthof)
6.a Voorbespreking AV vergadering MRA 18 november 2022

655 Mw **De Groot** (SP) vindt dat de opzet er goed uitziet, maar zij vindt dat de samenwerking in de stadsregio zich niet alleen zou moeten richten op economie, maar ook op biodiversiteit en groen. De SP is blij met de regionale sessies, maar de gemeenteraden moeten meer betrokken worden bij de MRA, die economisch gezien allesbepalend is voor de regio. Wat dat betreft is de rol van de provincie minder belangrijk. Spreekster is bang dat er bij Staten en raden op dit moment onvoldoende aandacht is voor MRA-onderwerpen in de drukte van de P&C-cyclus. In 660 de terugkoppeling van de AV staat dat deelnemers eigenlijk aangeven uit de MRA-samenwerking te willen stappen, als zij niet instemmen met de meerjarenbegroting. Spreekster vindt dat raar en niet democratisch. De SP blijft de wens koesteren dat raden en Staten meer samenwerken, bijvoorbeeld bij het indienen van moties en amendementen. 665 Wellicht zouden Provinciale Staten een gesprek moeten aangaan met de directie over de MRA-samenwerking. Spreekster benadrukt nogmaals dat het raar is dat van bovenaf wordt opgelegd dat gemeenten en de provincie moeten instemmen met de MRA-meerjarenbegroting.

670 Mw. **Kapitein** (D66) is blij met de aandacht voor MRA-processen. Zij vindt het vreemd dat in oktober 2022 gepraat wordt over een meerjarenbegroting 2021–2024. De MRA heeft dus nog een inhaalslag te maken en uit het grote aantal wensen en bedenkingen blijkt dat het voor iedereen nog wennen is. Dat de AV tijdig besproken kan worden, vindt zij wel positief. Zij vraagt of er al nieuws is over de bezuiniging van Amsterdam op het thema economie. In de 675 uitvoeringsagenda wordt gesproken over een monitor Brede Welvaart. Zij vraagt hoe deze zich verhoudt tot de Brede Basismonitor van Noord-Holland. Net als de SP heeft ook D66 bedenkingen bij de constatering, dat een deelnemer eigenlijk aangeeft uit de MRA te stappen, als die niet instemt met de meerjarenbegroting. D66 kan niet leven met die strakke afspraak, als het gaat om inhoudelijke besluiten behorende bij de termijnagenda. Besluiten over beleid 680 worden door de Staten en de raden genomen. Die kunnen het heel goed oneens zijn met elkaar binnen de MRA, want de MRA is immers slechts een samenwerkingsorgaan. D66 vraagt om een reflectie van de gedeputeerde hierop.

Mw. **Van Meerten** (VVD) ziet in de begroting dat Amsterdam haar bijdrage verlaagt, zoals 685 eerder aangekondigd. Zij vraagt hoe de discussie met Amsterdam daarover verlopen is, of de indexering voor 2023 en 2024 daarvan een resultaat is en of er wellicht nog iets meer in de pijn zit. Zij is ook benieuwd of er iets is afgevallen, want een lagere bijdrage van Amsterdam betekent dat er minder gedaan kan worden. Tot slot vraagt zij of gedeputeerde Zaal tevreden is over de voorliggende termijnagenda Economie en of die aansluit bij de 690 plannen van de provincie.

Mw. **Kuiper** (CDA) gaat eerst in op de brief over de uitvoering van de MRA-agenda, waarin de bestuurlijke opdrachten helder staan beschreven en toegelicht. Het CDA vraagt hoe 695 Gedeputeerde Staten ervoor willen zorgen dat deze ambities ook voor het noordelijk deel van Noord-Holland gelden, zodat niet het beeld ontstaat dat het zuidelijke deel wordt voorgetrokken. Het CDA geeft haar complimenten voor de Nota van Beantwoording, waarin op zorgvuldige wijze de wensen en opvattingen van raden en Staten zijn verwoord en de reactie van de AV daarop. Het CDA is blij dat er grote waarde wordt gehecht aan een tussentijds evaluatie.

700

Dhr. **Wagelaar** (PvdA) constateert dat de termijnagenda niet op de agenda voor AV staat en dat in de begeleidende brief bij de meerjarenbegroting staat dat deze op 11 november 2022 door

het bestuur vastgesteld wordt. In de samenwerkingsafspraken staat echter dat de AV moet instemmen met de termijnagenda. Zoals de procedure nu wordt voorgesteld, kunnen
705 Provinciale Staten geen opmerkingen meegeven over deze termijnagenda en dat lijkt de PvdA niet de bedoeling. De PvdA vindt dat de voorliggende meerjarenbegroting wel iets beter is dan de vorige door de toelichting die erbij gevoegd is, maar op sommige punten blijft het wringen. Spreker noemt als voorbeeld het aanjaagbudget van maar liefst 750.000 euro, dat het bestuur voor het eerst op 4 november 2022 gaat bespreken, terwijl de AV de week daarna
710 moet instemmen met de meerjarenbegroting en dus met dit aanjaagbudget. De PvdA begrijpt dat voortgang noodzakelijk is, maar hecht daarom ook veel waarde aan een tussentijdse evaluatie en pleit ervoor de MRA-meerjarenbegroting in 2024 aan te passen aan de MRA-agenda, omdat deze sterk samenhangen.

715 Dhr. **Hartog** (JA21) sluit zich volledig aan bij de woorden van mw. Van Meerten. JA21 is ook heel erg benieuwd naar hoe de gesprekken met Amsterdam zijn verlopen. JA21 maakt zich wel zorgen over het feit dat een groot deel van de middelen naar de organisatie van de MRA gaan en niet naar de uitvoeringsagenda. JA21 zou meer focus willen zien op de uitvoering. Tot slot vraagt JA21 wat de veel hogere inflatie gaat betekenen voor de bijdrage van Noord-Holland en voor de uitvoeringsagenda.
720

Statenlid **Kostiç** (PvdD) sluit zich aan bij JA21; ook de PvdD maakt zich zorgen over de organisatiekosten die meer dan 50% van de uitgaven zijn. Zij zou graag zien dat er gekeken wordt of dat niet wat strakker kan. De PvdD sluit zich ook aan bij de bedenkingen van D66 en
725 de SP bij de formulering, dat deelnemers maar weg moeten gaan uit de MRA, als zij niet instemmen met meerjarenbegroting. Spreekster pleit ervoor om achteraf in een brief aan te geven dat dit geen handige bewoordingen zijn. De zorgen over de meerjarenbegroting zijn terecht, want daar zitten grote gaten in. De PvdD vindt echter het belangrijkste dat de kosten per inwoner stijgen, maar dat niet duidelijk is wat de MRA oplevert voor de burger en voor de
730 grote transities die nodig zijn voor klimaat en biodiversiteit. Daaraan zou de MRA meer aandacht moeten besteden.

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Olthof voor een reactie in eerste termijn.

735 Gedeputeerde **Olthof** beaamt dat de woorden, zoals Statenlid Kostiç zegt, misschien wat ongelukkig zijn, maar hij stelt daartegenover dat in een samenwerkingsverband consensus heel belangrijk is. Hij denkt dat er op enig moment wel een consequentie aan moet zitten, als een deelnemer zijn bijdrage niet wil leveren, omdat een samenwerkingsverband bestaat bij de gratie van de bereidheid van alle deelnemers om hun bijdrage te leveren. Mw. **Kapitein** (D66)
740 begrijpt dat de financiële bijdrage niet vrijblijvend is. Zij vraagt of de gedeputeerde bedoelt te zeggen dat hetzelfde geldt voor inhoudelijke besluiten, die wat haar betreft aan de raden en Staten blijven. Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat de MRA een samenwerkingsverband is en dat alle besluiten genomen worden door raden en Staten. Wat Provinciale Staten hier besluiten is het kader voor wat de gedeputeerde inbrengt in de MRA. Er is dus inderdaad onderscheid
745 tussen begroting en uitvoering en de inhoudelijke besluiten. Mw. **De Groot** (SP) heeft uit het verslag wel degelijk begrepen, dat deelnemers beter zouden kunnen 'opzouten', als zij het niets eens zijn met de begroting. Gedeputeerde **Olthof** kan namens Noord-Holland nog inbrengen, dat de woorden in het verslag ongelukkig gekozen zijn. Het verslag is nog niet vastgesteld. Hij benadrukt nogmaals dat er consequenties aan vastzitten, als een gemeente
750 niet instemt met de begroting of met de financiële bijdrage per inwoner, want een gemeente

kan niet meedoen zonder die bijdrage te leveren. Het is hier al eens eerder aan de orde geweest dat die financiële bijdrage niet vrijblijvend is. Dhr. **Mangal** (DENK) vraagt of Noord-Holland uit de MRA stapt, als de provincie het niet eens is met de bijdrage van bijvoorbeeld Amsterdam of is dat dan een punt van discussie. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat de
755 bijdrage per inwoner gewoon is vastgesteld in de MRA. Overigens is het aan de Staten om te besluiten of de provincie al dan niet in de MRA blijft. Dhr. **Mangal** (DENK) doelt op de bijdrage van Amsterdam die structureel omlaaggaat. Hij vraagt of Noord-Holland de begroting niet zou moeten goedkeuren, als zij vindt dat die verlaging onterecht is, en welke consequenties dat dan heeft. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat de Staten hun ongenoegen daarover
760 moeten meegeven aan de gedeputeerde en dan zal hij dat bespreken in de MRA. Die bijdrage staat overigens los van de bijdrage per inwoner. Als er geen consensus wordt bereikt binnen de MRA en Noord-Holland zou de begroting niet goedkeuren, dan zou de uiterste consequentie kunnen zijn dat de provincie uit de MRA gaat. De gedeputeerde vervolgt zijn beantwoording met de vraag over de bezuiniging van Amsterdam op de bijdrage voor economie, die overigens niet verplicht is. De gedeputeerde heeft begrepen dat Amsterdam, ondanks de oproep van de provincie, die bijdrage niet gaat betalen. Als de Staten een amendement zouden aannemen om niet akkoord te gaan met de begroting, dan heeft de gedeputeerde een punt, maar of dat betekent dat de provincie ook stopt met haar bijdrage, heeft hij nog niet besproken. De gedeputeerde beaamt dat de voorbereiding van de AV niet
770 optimaal is door de planning. Hij sluit niet uit dat ook in de toekomst de planning van de commissie en de AV niet goed op elkaar aansluiten en dat daarvoor een oplossing gezocht moet worden. Mw. Kapitein spreekt terecht over een inhaalslag. Het is inderdaad een wat vreemde overgangsperiode, maar volgend jaar gaat de MRA verder met de uitvoeringsagenda, die hier nog terugkomt. Het is de bedoeling dat er in toekomst bij de begroting ook een inhoudelijke toelichting zit. Statenlid **Dulfer** (GL) begrijpt uit de woorden van de gedeputeerde, dat deze commissie de AV van de MRA mogelijk niet meer kan voorbereiden in de toekomst. Hij vraagt hoe de Staten die AV dan wel kunnen voorbereiden. Gedeputeerde **Olthof** heeft bedoeld te zeggen dat de planning ongelukkig uitkomt, waardoor commissie de stukken voor de AV heel laat krijgt. Dat is een gegeven. Statenlid **Dulfer** (GL) vraagt wat het
780 alternatief is, als deze commissie de AV niet kan voorbereiden. Gedeputeerde **Olthof** doet alleen een constatering. Hij gaat graag met de Staten in gesprek over een alternatief. Statenlid **Dulfer** (GL) wil dat gesprek graag voeren, want het lijkt hem niet goed voor het draagvlak, als de Staten de AV niet goed kunnen voorbereiden. Mw. **De Groot** (SP) heeft er al op gewezen dat de hoogtepunten uit de termijnagenda samenvallen met de behandeling van de kaderbrief en de begroting van de provincie. Zij hoopt dat dit vermeden kan worden, want dat zou de voorbereiding ten goede komen. Gedeputeerde **Olthof** doet zijn uiterste best om een zorgvuldige voorbereiding te faciliteren, maar het is een gegeven dat in oktober/november alle begrotingen besproken worden. Hij kan dat niet voorkomen en de MRA kan zich niet volledig schikken naar de P&C-cyclus van de provincie. Hij vervolgt zijn beantwoording. De
790 details zijn nog niet bekend, maar de laatste informatie is dat Amsterdam de extra bijdrage verlaagt, maar dus een deel wel betaalt. De Staten horen later van de gedeputeerde wat dit exact betekent. Er gaat heel veel geld naar de organisatie, maar dat is nu eenmaal kenmerkend voor een netwerkorganisatie. De stijgende kosten van personeel kunnen op enig moment consequenties hebben voor de begroting. De betaalbaarheid van de vervoerskosten
795 in de MRA zal de gedeputeerde uiteraard aan de orde stellen in de MRA, maar dat gesprek voert hij ook met de concessiehouders in Noord-Holland. Hij verzekert de Staten dat Noord-Holland Noord niet achtergesteld wordt, maar dat hij zijn uiterste best heeft gedaan om ervoor te zorgen dat Noord-Holland Noord op de agenda staat in de MRA. De raadstafel praat

800 binnen over de termijnagenda. De discussie daarover gaat volgend jaar verder, maar uiteindelijk moet die afgerond worden. Dhr. **Wagelaar** (PvdA) vraagt of dat betekent dat de termijnagenda niet in de komende AV wordt vastgesteld. De raadtafel gaat alleen over de processen en in de samenwerkingsafspraken staat dat het vaststellen van de termijnagenda een taak is voor de AV. Als daarvan afgeweken wordt, moet dat gecommuniceerd worden. Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat ook de AV vooral over het proces gaat en dat de inhoud
805 wordt besproken op de platforms Mobiliteit, Ruimte en Economie. Deze termijnagenda wordt in de AV op advies van de raadtafel, vastgesteld. In antwoord op de vraag naar de samenhang tussen de monitor Brede Welvaart en de Brede Basismonitor zegt de gedeputeerde dat beide lopende trajecten zijn, maar dat er geen samenhang is. Over meer inzicht in de resultaten van de MRA zegt de gedeputeerde dat het van belang is dat gemeenten en de
810 provincie goed aangesloten blijven om draagvlak te behouden. Een zorgvuldig proces moet borgen dat raden en Staten hun input kunnen leveren en dat resultaten gedeeld kunnen worden. Dat is niet gemakkelijk, omdat de resultaten niet altijd te kwantificeren zijn. In de drie platforms over ruimte, mobiliteit en economie wordt aandacht besteed aan biodiversiteit en klimaat, maar er is geen afzonderlijk platform voor biodiversiteit of klimaat.

815 Gedeputeerde **Zaal** gaat tot slot in op de vraag van mw. Van Meerten. Het college is tevreden met de langetermijnagenda op het gebied van economie. Er wordt goed samengewerkt op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt, verduurzaming van bedrijventerreinen en het creëren van voldoende ruimte voor bedrijvigheid. Ook op het gebied van circulaire economie vindt het
820 college voldoende aanknopingspunten in de agenda van de MRA. Zo nodig zal het college voorstellen doen tot aanpassing, zodat het provinciale beleid zo veel mogelijk in lijn is met die van de MRA.

825 De **voorzitter** bedankt voor de beantwoording, constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn en sluit het agenda af. Hij schorst de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing 16.15 tot 16.20 uur

830 7. B-agenda Financiën, Cultuur en Erfgoed, Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Kocken)

7.a Voortgang en vervolg van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds (B-agenda)

835 De **voorzitter** geeft een inleiding. De crisissfeer rond corona is grotendeels voorbij en het Rijk verwacht ook geen grote lockdowns meer, maar er spelen op dit moment wel andere urgente maatschappelijke vraagstukken die onzekerheid met zich meebrengen. Gedeputeerde Staten willen meer focus leggen op de verduurzaming van de gebouwde omgeving en de technische arbeidsmarkt en zien op dit moment geen aanleiding om nieuwe maatregelen te nemen. De voortgangsrapportage wordt conform motie 42 ter consultatie aan de commissie voorgelegd.

840 *Eerste termijn*

Dhr. **Heijnen** (CDA) constateert dat het fonds een succes is, maar ook dat daardoor verduurzamingsprogramma's voor sportlocaties, culturele instellingen en ander maatschappelijk vastgoed snel uitgeput zijn. Het CDA heeft begrip voor het standpunt van GS
845 dat het fonds alleen ingezet moet worden, waar het echt impact heeft. Het CDA ziet die impact vooral bij maatschappelijk vastgoed. Het CDA vraagt GS daarom te analyseren welke

subsidieregelingen die hun planfond hebben bereikt, nog nieuwe projecten zouden kunnen financieren en of uitgeputte regelingen nogmaals opengesteld kunnen worden. Het CDA vraagt deze analyse te leveren voor het eerstvolgend voortgangsoverleg. Het CDA steunt het
850 voorstel van GS om nu terughoudend te zijn met bestedingen uit het fonds. Wat het CDA betreft past de focus die Gedeputeerde Staten voorstellen echter niet bij het oprichtingsdoel. Het CDA vraagt hoe GS de toekomst van het fonds zien, wanneer zij daarover een besluit denken te nemen en of het misschien tijd wordt voor een exitstrategie.

855 Dhr. **Kanik** (D66) is niet gelukkig met de voorbereiding van dit agendapunt, dat laat en buiten de agendacommissie is geagendeerd. De Staten hebben geen technische vragen kunnen stellen en gezien de nieuwe beleidsaspecten zou het in de commissie RWK besproken moeten worden. Een inhoudelijk debat vandaag is niet mogelijk, omdat de commissieleden van RWK en de gedeputeerden Stigter en Logger niet aanwezig zijn. D66 heeft geen financiële vragen,
860 maar wel over de voorstellen in de brief. Wat behelst bijvoorbeeld de contingentenaanpak en waarom een duurzaamheidsprogramma voor particuliere woningen? D66 zou de inzet liever richten op het verduurzamen van sociale huurwoningen. D66 ziet bovendien meer in een lening of financiering op objectniveau, dan in een duurzaamheidslening voor particuliere huiseigenaren. Zonder een goed debat in RWK kan D66 niet beoordelen of zij hierachter kan
865 staan. D66 vraagt het college of de voorstellen besproken worden in RWK. D66 zou daaraan de voorkeur geven, maar anders overweegt D66 moties in te dienen bij de begroting om bij te sturen. Mw. **Van Meerten** (VVD) ziet niet heel veel nieuwe of onverwachte zaken die bespreking in RWK zouden rechtvaardigen. Het gaat vooral om de vraag of deze projecten passen binnen de door PS vastgestelde kaders. Dhr. **Kanik** (D66) denkt dat uit zijn bijdrage
870 wel blijkt dat D66 het daarmee niet eens is. Er zit een aantal politieke keuzes in, waar D66 vraagtekens bij zet. Mw. **Van Meerten** (VVD) denkt dat dit past binnen de vastgestelde kaders en dat er dus geen discussie in RWK nodig is. Zij vraagt of dhr. Kanik het met haar eens is. Dhr. **Kanik** (D66) antwoordt dat de kaders misschien wel duidelijk zijn, namelijk dat het over verduurzaming moet gaan, maar D66 zet vraagtekens bij de keuzes die gemaakt worden ten
875 aanzien van de inzet.

Dhr. **Carton** (PvdA) verklaart dat de PvdA tevreden over de uitvoering van motie 42, dat de PvdA blij is met het succes van de subsidieregeling voor de verduurzaming van sportaccommodaties, dat er een derde openstelling wordt voorbereid en dat de eerste
880 kandidaten zijn gematcht met werkgevers en opleidingen in de techniek. Het blijft echter een tijd vol onzekerheden en door de hoge energieprijzen is de urgentie om te verduurzamen alleen maar toegenomen. Daarom is het logisch dat de focus van het fonds meer komt te liggen op verduurzaming van de gebouwde omgeving en de technische arbeidsmarkt. GS stellen voor om 53 miljoen euro in het fonds te laten vanwege de grilligheid van het
885 coronavirus, terwijl de pandemie voorbij is. De PvdA vraagt het college om een toelichting op deze keuze en hoe het college de toekomst ziet van het fonds, als dat niet langer nodig is. Dhr. **Mangal** (DENK) vindt dat het college gelijk heeft en vraagt de heer Carton welke instanties zeggen dat de pandemie voorbij is. Dhr. **Carton** (PvdA) antwoordt dat in de brief van GS staat dat de WHO dat heeft geconcludeerd. Hij vervolgt zijn betoog. Net als D66 ziet ook
890 de PvdA dat er inhoudelijke keuzes worden gemaakt. De fractie van de PvdA vraagt of het college ook heeft gekeken hoe het fonds verduurzaming kan ondersteunen van de sociale huursector.

895 Mw. **Van Meerten** (VVD) bedankt voor het heldere overzicht. De VVD is tevreden met de voorgestelde maatregelen, maar wil vasthouden aan de vastgestelde kaders en ziet liever geen versnippering. De VVD vraagt om een reflectie van de gedeputeerde op de keuzes voor nieuwe projecten. De huidige energiecrisis wordt niet alleen gevoeld in dorpshuizen, maar met name bij culturele instellingen met een collectie, die een bepaald klimaat in het gebouw vereist. De duurzaamheidsregeling voor culturele instellingen loopt nog. De VVD vraagt aan
900 de gedeputeerde of zij meer aanvragen verwacht, of het resterende bedrag dan nog voldoende is, of de gemeente weten welke musea het moeilijk hebben op dit moment en of zij dat te horen krijgen. De VVD is het met het college eens dat het restant in het fonds moet blijven, gezien de grilligheid van de huidige omstandigheden.

905 Statenlid **Dulfer** (GL) is ook tevreden over de brief van Gedeputeerde Staten. Hij sluit zich aan bij de vraag van mw. Van Meerten over culturele instellingen. Hij zou ook graag horen hoelang de provincie nog met dit fonds doorgaat, omdat GL zich afvraagt of wel verstandig is om een fonds met een heel specifiek doel steeds verder op te rekken voor weer een volgende crisis. Dat druist in tegen de filosofie van het programma Financiële Hygiëne, namelijk een
910 helder doel. Het ene doel lijkt nu langzamerhand in het andere over te gaan. Dhr. **Hartog** (JA21) vraagt hoe de fractie van GL zelf denkt over de toekomst van het fonds. Statenlid **Dulfer** (GL) denkt dat wel duidelijk is dat de fractie van GL ermee geworsteld heeft. Vandaar zijn vragen aan de gedeputeerde.

915 Mw. **Alberts** (SP) is blij met de brief en blij dat er aandacht besteed wordt naar de culturele instellingen. De provincie stelt het fonds open voor de verduurzaming van gebouwen, maar hoe komen die culturele instellingen de winter door, want het water staat hen nu al aan de lippen. Vooral poppodia hebben het zwaar door de energiecrisis.

920 Statenlid **Kostiç** (PvdD) is het eens met D66; de PvdD heeft er steeds voor gepleit om maatregelen te nemen die kwetsbare burgers helpen, omdat steeds blijkt dat zij het minst profiteren van steunmaatregelen. De PvdD steunt de oproep van D66 om daar beter naar te kijken. De motie ging over verduurzaming van gebouwde omgeving. Provinciale Staten hebben uitgesproken dat er niet alleen een klimaat- maar ook een biodiversiteitscrisis is, die
925 in samenhang aangepakt moeten worden. Spreekster ziet daar echter weinig tot niets van terug. Zij vraagt daar extra aandacht voor, als de provincie hiermee doorgaat. Tot slot vraagt zij om een lijstje met organisaties die een beroep hebben kunnen doen op de middelen.

Dhr. **Hartog** (JA21) verklaart dat JA21 zal instemmen met wat het college vraagt, maar dat
930 neemt niet weg dat ook JA21 worstelt met dit fonds. JA21 is er nog niet, maar vraagt het ook niet aan de gedeputeerde, omdat het besluit aan de Staten is. Als dit fonds zijn waarde heeft bewezen, dan moet de provincie ermee stoppen en moeten de overblijvende middelen terug naar waar die vandaan gekomen zijn. Na de verkiezingen zal daarover een besluit genomen moeten worden.

935

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Kocken voor een reactie.

Gedeputeerde **Kocken** begrijpt dat dhr. Kanik het onderwerp had willen bespreken op de inhoud en dat kunnen de Staten alsnog doen. De verduurzaming van particuliere woningen is
940 overigens vanaf het begin onderdeel van dit fonds geweest met de gedachte dat dit een specifieke groep is die niet goed genoeg bediend werd. Het zijn geen nieuwe maatregelen,

maar als de Staten daarover in detail willen discussiëren, dan is het inderdaad gepaster om dat in RWK te doen. Bijna alle woordvoerders stellen de toekomst van het fonds aan de orde. Het college heeft in ieder geval vastgesteld dat het nu nog te vroeg is om te stoppen, omdat
 945 niet echt zeker is dat de coronacrisis voorbij is. Als het college ervoor zou kiezen om het fonds voor een andere crisis in te zetten, dan moet de gedeputeerde terug naar de Staten, omdat zij van de Staten een specifieke opdracht heeft gekregen. De gedeputeerde heeft daar zelf geen uitgesproken opvattingen op en mogelijk denkt een volgende coalitie er anders over. Op dit moment is er in ieder geval geen aanleiding om nu met het fonds te stoppen. De
 950 gedeputeerde is het eens met dhr. Heijnen eens dat er geen exitstrategie is opgesteld, maar anderzijds lijkt het haar logisch te stoppen, als COVID voorbij is, en het resterende geld terug te storten in algemene middelen. In antwoord op de vraag wat de provincie voor musea en culturele instellingen kan doen zegt de gedeputeerde het volgende. Het heeft even geduurd, voordat er vanuit verschillende soorten culturele instellingen aanvragen zijn binnengekomen,
 955 omdat zij lang niet allemaal voldoende expertise in huis hebben. De provincie heeft op dat punt hulp geboden door middel van de duurzaamheidscoaches. Dat heeft geresulteerd in plannen en aanvragen. De regelingen die de provincie nu heeft, kunnen echter geen soelaas bieden voor instellingen die nu al in problemen verkeren, zoals mw. Alberts zegt. Mw. **Alberts** (SP) denkt dat het risico bestaat dat instellingen al onderuit zijn gegaan nog voordat zij aan
 960 verduurzaming toekomen. Gedeputeerde **Kocken** kan dat niet ontkennen, maar zij durft te zeggen dat gemeenten en provincie goed samenwerken en dat heel snel duidelijk was waar subsidies voor de cultuursector nodig zijn en hoe die aangevraagd moeten worden, maar zij kan tot haar spijt niet alle zorgen wegnemen. Mw. **Van Meerten** (VVD) vraagt of de aanpak van eerst een coach en dan verduurzamen betekent dat de subsidieaanvragen langzamerhand
 965 stoppen of dat nog een groot aantal instellingen in de fase van de coach zitten. Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat een instelling niet met een coach hoeft te beginnen, maar ook direct een aanvraag mag indienen. De coach is een extra faciliteit. **De gedeputeerde is het eens met de opmerking van Statenlid Kostić dat er meer aandacht besteed zou moeten worden aan natuurinclusiviteit, ook al heeft het college nu de nadruk gelegd op verduurzamen. De gedeputeerde wil daar best eens over nadenken.** Statenlid **Kostić** (PvdD) heeft ook gevraagd hoe geborgd wordt dat juist de zwakke burgers gesteund worden. Zij ziet niets terug van de toezegging van voormalig gedeputeerde Pels op dit punt. Wat haar betreft mag de gedeputeerde deze vraag schriftelijk beantwoorden of in de volgende commissievergadering. Gedeputeerde **Kocken** kent de toezegging niet, maar als die gedaan is, dan moet die
 975 uitgevoerd worden. Maatregelen voor sociale huurwoningen lopen via de corporaties. **Als Statenlid Kostić een uitgebreidere verantwoording wil, dan wil de gedeputeerde kijken of daarover iets op papier gezet kan worden.** De gedeputeerde herinnert zich nog een vraag van de dhr. Heijnen niet beantwoord te hebben. De vraag van dhr. **Heijnen** (CDA) ging over maatschappelijk vastgoed in brede zin. Hij wil weten hoeveel aanvragen er verwacht zouden worden, als uitgeputte regelingen opnieuw opengesteld zouden worden. Gedeputeerde
 980 **Kocken** antwoordt dat die vraag in de richting van een evaluatie gaat en dat ook het college daar behoefte aan heeft, omdat dit allemaal ad hoc bedacht is. **Van sommige regelingen is al duidelijk dat die succesvol zijn, maar het college wil toch meer in detail weten wat effectief is geweest. Dat zal zeker in een volgende rapportage aan de orde komen.** Dhr. **Carton** (PvdA)
 985 komt terug op de vraag van de PvdD en D66 of de steun wel terechtkomt bij kwetsbare inwoners. In de stand van zaken ziet hij staan dat de regeling voor sociale huurwoningen niet gedekt is uit Economisch herstel en duurzaamheidsfonds. Hij vraagt op welke manier hij toch nog technische vragen zou kunnen stellen. Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat hij zijn vragen nu mag stellen, maar dat het gezien de agenda misschien beter is om het schriftelijk

990 te doen. De **voorzitter** stelt om het schriftelijk te doen. Gedeputeerde **Kocken** verwijst naar het voorstel van de voorzitter.

De **voorzitter** bedankt de gedeputeerde voor haar beantwoording. Hij vraagt of er behoefte is aan een tweede termijn. Hij geeft het woord aan de dhr. Kanik (D66).

995

Tweede termijn

Dhr. **Kanik** (D66) komt terug op zijn opmerking dat een aantal punten eigenlijk bij RWK behandeld had moeten worden. Zijn fractie zal zich beraden op de vraag of zij het alsnog wil agenderen voor RWK of dat zij moties gaat indienen bij de begroting. Sinds de instelling van
1000 het fonds is er veel veranderd en is er ook een hoop kritiek gekomen op het feit dat veel steun terechtkomt bij mensen die het eigenlijk niet nodig hebben. Het Rijk is bijvoorbeeld bezig met een enorm investeringsprogramma om mensen te helpen hun huis te isoleren. D66 vraagt zich af of de provincie in plaats daarvan niet beter iets kan doen voor de meer
1005 kwetsbare mensen of zich beter kan richten op alleen de F- en G-labels.

De **voorzitter** constateert dat niemand meer het woord wil voeren en rondt het agendapunt af.

8. Rondvraag portefeuille gedeputeerde Stigter en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa (naast de rondvraagpunten kunt u hier ook korte vragen over de tot de portefeuille van gedeputeerde Stigter behorende punten uit de C-agenda stellen)
1010

De **voorzitter** deelt mee gedeputeerde Stigter vervangen wordt door gedeputeerde Kocken. De vragen kunnen nu gesteld worden. Aan het eind van de vergadering worden die misschien
1015 beantwoord.

Mw. **Alberts** (SP) heeft gelezen in het nieuws dat de Noordkop een energiehubs wordt, dat er onderstations gebouwd worden om het elektriciteitsnet te versterken en dat er een convenant is getekend om waterstofvulstations te bouwen. Zij vraagt wanneer en in welke commissie
1020 deze onderwerpen besproken worden.

9. Rondvraag portefeuille mw. Zaal en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa (naast de rondvraagpunten kunt u hier ook korte vragen over de tot de portefeuille van mw. Zaal behorende punten uit de C-agenda stellen)
1025

De **voorzitter** constateert dat er geen vragen zijn. Hij bedankt gedeputeerde Zaal voor haar aanwezigheid.

10. B-agenda Financiën, Cultuur en Erfgoed, Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Kocken
1030 10.a Cultuur: Uitvoeringsprogramma Hollandse Waterlinies Noord-Holland 2022 – 2025 (B-agenda EFB 31-10-22)

De **voorzitter** geeft een inleiding. De provincie Noord-Holland heeft uitvoeringsprogramma voor het Unesco Werelderfgoed Hollandse Waterlinies opgesteld, waarin de activiteiten zijn opgenomen die de provincie en de betrokken partners in de komende jaren uitvoeren in het
1035 Noord-Hollandse deel van de Hollandse Waterlinies. De provincie heeft de ambitie om toe te werken naar een toekomstbestendig werelderfgoed. Het voorstel is PS ter kennisname

toegestuurd. Gedeputeerde Staten stellen voor om motie 192 van 2021 af te doen. De commissie wordt gevraagd of zij akkoord is met het afdoeningsvoorstel?

1040 Dhr. **Hollebeek** (PvdD) wil er als indiener graag iets over zeggen. In het nieuwe uitvoeringsprogramma wordt net als in Utrecht de koppeling met natuur en ecologie gelegd, iets wat hard nodig is. Door de toenemende verstedelijking in de MRA vormen de Hollandse Waterlinies een uitgelezen kans om als groenblauwe buffer te dienen met daarbij volle aandacht voor alle opgaven op het gebied van klimaat en biodiversiteit. De verduurzaming van fort en, piekwaterbergingen en inundatiepolders zijn mooie initiatieven op het gebied van
1045 klimaat. Er wordt ook onderzoek gedaan naar het koppelen van biodiversiteit aan de Waterlinies. De PvdD hoopt dat ook daarbij gekozen wordt voor zowel de artefacten als het landschap. Spreker vraagt of de gedeputeerde dat kan bevestigen, want dan is de motie niet alleen in de letter, maar ook in de geest afgedaan.

1050 Dhr. **Hartog** (JA21) verklaart dat wat JA21 betreft de motie is afgedaan.

Dhr. **Wagelaar** (PvdA) verklaart dat ook wat de PvdA betreft de motie is afgedaan. Hij geeft zijn complimenten voor de heldere en duidelijke uitvoeringsagenda.

1055 Mw. **Kuiper** (CDA) verklaart dat ook voor het CDA de motie is afgedaan.

De **voorzitter** constateert dat mw. Van Meerten (VVD), dhr. Dulfer (GL) en de dhr. Kanik (D66) de motie als afgedaan beschouwen. Hij geeft het woord aan de gedeputeerde voor een
1060 reactie.

Gedeputeerde **Kocken** zegt kort maar krachtig: "Ja, mijnheer Hollebeek."

1065 11. Rondvraag portefeuille gedeputeerde Kocken en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa (naast de rondvraagpunten kunt u hier ook korte vragen over de tot de portefeuille van gedeputeerde Kocken behorende punten uit de C-agenda stellen)

Mw. **Van Meerten** (VVD) vraagt of de gedeputeerde op de hoogte is van het tekort van Artis op het Masterplan aangaande het Aquarium, een rijksmonument van ongekende orde.
1070 Amsterdam en de provincie Noord-Holland hebben beide wel een bijdrage geleverd. Zij vraagt of de gedeputeerde bereid is op korte termijn met de staatssecretaris het gesprek aan te gaan over de achterblijvende rijksfinanciering, te zoeken naar een oplossing en de Staten te informeren over het resultaat.

1075 Gedeputeerde **Kocken** stelt voor dat de vraag van de SP schriftelijke beantwoord wordt. In antwoord op de vraag van mw. Van Meerten zegt zij dat zij vernomen heeft dat er iets aan de hand is bij Artis en ook dat Artis heel graag duidelijkheid wil van het Rijk. Het gaat om een gigantische opgave en het ontstane tekort zou nooit door de provincie opgevangen kunnen worden. Zij heeft morgen een afspraak met de directeur van Artis. De geplande ontmoeting
1080 met de staatssecretaris gaat helaas niet door, maar zij zal zich ervoor inspannen om Artis op korte termijn bij de staatssecretaris onder de aandacht te brengen.

Mw. **Van Meerten** (VVD) vraagt of de gedeputeerde bereid is om alvast een brief te schrijven aan de staatssecretaris.

1085

Gedeputeerde **Kocken** stelt voor even af te wachten welke nieuwe datum door de staatssecretaris wordt voorgesteld en wat de directeur van Artis te melden heeft. Als het te lang duurt, zal zij een brief sturen. De gedeputeerde zal verslag uitbrengen in de volgende EFB-vergadering.

1090

Statenlid **Kostiç** (PvdD) vraagt waarom de provincie zich inzet voor een dierentuin. De PvdD maakt daar bezwaar tegen en roept de gedeputeerde op om wat meer afstand te houden en de provinciale middelen bij voorkeur te besteden aan bijvoorbeeld kwetsbare mensen.

1095

Gedeputeerde **Kocken** is niet de gedeputeerde van dierentuinen, maar wel van erfgoed. Artis is een van de vijf oudste dierentuinen ter wereld. Artis heeft een enorme verduurzamingsopgave om de monumentale panden te kunnen blijven gebruiken. De provincie heeft de filosofie dat een monument behouden blijft door er een bestemming aan te geven. Dat heeft Artis bijvoorbeeld gedaan met het Groote Museum. Soms kan Artis

1100

gebruikmaken van provinciale regelingen voor erfgoed, ook als mw. Kostiç vindt dat het geld beter besteed kan worden.

12. Sluiting

De **voorzitter** dankt alle aanwezigen voor hun bijdragen en sluit de vergadering om 17.10 uur.

1105

De volgende commissievergadering EFB vindt plaats op 5 december 2022.